

Giriş Tarihi: 5.4.2017 23:25

"Vatandaşın patron olduğu yerde tek adam olmaz"

ABONE OL

Google News

Başbakan Binali Yıldırım, "Güçler ayrılığı kesinlikle ayrılıyor. Cumhurbaşkanı yasa ihtiyacı varsa, yasa ihtiyacını bile kendisi istemeyecek. Milletvekilleri yasa teklifi verirse yapacak. Vatandaşın patron olduğu yerde tek adam olmaz" dedi.

Tarihi 16 Nisan halk oylamasına günler kala gençler, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile ilgili tüm merak ettiklerini Başbakan'a sordu, Başbakan Binali Yıldırım İzmir'de canlı yayında anlattı.

Gençlerin soruları, Davranış Bilimleri Uzmanı Aşkın Kapışmak'ın analizleri ve Didem Arslan Yılmaz'ın sunumuyla Habertürk TV-Bloomberg HT orta yayınıyla izleyiciyle buluştu.

İşte Başbakan Binali Yıldırım'ın açıklamaları;

"Kılıçdaroğlu neden benim için çalışıyor? Çalış da iktidar ol. Benimle ne işin var? Herkes kendisi için çalışsın. 7 seçim olmuş iktidar olamamışsın. Biraz kendin için partinin için çalış da

iktidara gel. Ben Türkiye Cumhuriyeti'nin 65. hükümetinin Başbakanı olarak temsil ettiğim makamdan vazgeçiyorsam bunun bir anlamı var Türkiye için, sizin için. Türkiye'nin geleceği size emanet olur. Yaşadığımız olaylar, acı tecrübeler,

en son 15 Temmuz böyle bir değişikliğin şart olduğunu ortaya koydu. Çünkü Türkiye mutlaka ve mutlaka kuvvetli bir iktidara sahip olmalı. Her zaman tek başına güçlü iktidar olması lazım ki içeriden ve dışarıdan gelecek tehditlere karşı dimdik durabilsin"

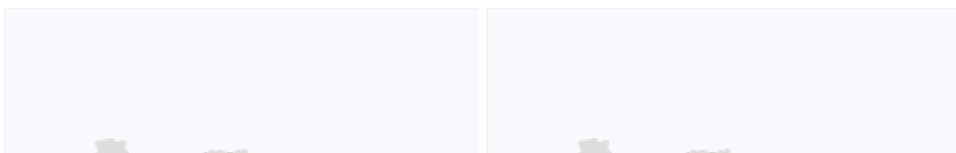
"AK PARTİ İKTİDARINDA BİZ BUNU ÖDEDİK"

"1996'da kriz olmuş. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, Başbakan Erbakan. Demirel Refah Yol hükümetini düşürmek için elinden geleni yapmış. Ekonomik krize girdi, istikrarsızlığa girdi arkasından 28 Şubat ve 2001 krizi geldi. Sonunda anlaşmazlıkta Türkiye kaybetti. 1946'da bile aynı olmuş. İnönü, Recep Peker'le kendi partisinde Başbakan'la anlaşamıyor. İlk defa Türkiye devülasyon oluyor, Türk Lirası yüzde 16 değer kaybediyor. Tek partili dönem. Özal 1991'de cumhurbaşkanı, kendi getirdiği Yıldırım Akbulut Başbakan. Kendi seçti. Körfez krizi var ters düştüler kriz oldu ANAP erimeye başladı. Bedeli istikrarsızlığı memleket ödedi. En son 2001 rahmetli Ecevit çok aradı buldu, ne kadar iyi bir adam Ahmet Necdet Sezer, bütün parti liderlerini de ikna etti. Anayasayı bir fırlattı Ecevit'in kafasına Türkiye yerle bir. Türkiye 638 milyar lira kaybetti. AK Parti iktidarında biz bunu ödedik 2011 yılında zor bitirdik"

"BU ANAYASA VESAYETİN KENDİSİ"

"Bugün iyi gidiyor ama biz geleceği düşüneceğiz. Gelecekte risk var. Çünkü geçmişte yaşadığımız acı olaylar var. Gelecekte olmayacak diye bir şey yok. Biz Ahmet Necdet Sezer'le çok sorun yaşadık. Yutkunduk, yutkunduk kriz çıkmasın diye hep alttan aldık. Ben Bakanım, bir tane genel müdür yardımcısı değiştireceğim, Başbakan imzalıyor Cumhurbaşkanı'na gönderiyor. O imzalamıyor kararnameyi geri gönderiyor. O kararname döndükten sonra benim karşıma geçti 'Ne haber bakan bey' dedi. Bu ne demek biliyor musun? Benim patronum Cumhurbaşkanı, sen değilsin. Vesayet odağı çeşitli yollarla meydana geliyor. Birincisi bu anayasanın kendisi. O günün şartlarında içinde ne var ne yok korkudan sorgulamamış insanlar. Yüzde 92 ile kabul edildi. Ben 'Hayır' oyu verdim. Millet'in yüzde 7'si 'Hayır' dedi, yüzde 93'ü 'Evet' dedi. Başta silahlı adamlar var. Sıkıysa itiraz et."

"KİMLER GELDİ, KİMLER GEÇTİ"

"Makamlar gelip geçicidir ama memleketin devamı, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilelebet payidar kalması esastır. Bu makamlar bize baki değil, kimler geldi, kimler geçti. Biz de geçeceğiz. Bir günü de bir, bin günü de bir. Önemli olan bu görevlerde kaldığınız zaman bu makama ne verdiniz? Bu makamdan nemalandınız mı, yücelttiniz mi? 14 yılda o kadar çok iş yaptık ki. Vatandaşlar Marmaray'dan geçince, hızlı trene binince, çevreyolundan gittikleri zaman Türkiye'nin en büyük iç hatları olan Adnan Menderes Havaalanı'na bindiklerinde bizi hatırlasalar yeter"

"NEDEN PARLAMENTER SİSTEMLE DEVAM ETMİYORUZ?"

SORU: 100 yıldır parlamenter sistem bizi bir yere kadar götürdü. 15 yıldır AK Parti iktidarda. Açtığınız yollardan, yaptığınız hizmetlerden bahsediyorsunuz ama bunu parlamenter sistemle yaptık. Neden devam etmiyoruz?

CEVAP: "Aslında parlamenter sistemin gerçek anlamda başladığı tarih 1950. Çok partili sistem. Önceden de vardı ama tek parti dolayısıyla rekabet, yarış yok. Cumhurbaşkanı var, Başbakan var. İlk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk. Onun Başbakanı İsmet İnönü. Daha sonra İnönü Cumhurbaşkanı, Başbakanı da değişik değişik isimler oluyor. Bir tablo göstereceğim. Onu görünce daha iyi anlayacaksınız. 1960'la 1980 arasında koalisyonlar var. Türkiye'nin büyüme oranı 4.8, dünyanın büyüme oranı da aynı. Yine iyi. 1960-80 arası çok hükümet değişti. Koalisyonlar, 12 Mart muhtırası, Millî Birlik hükümetleri, sayısını çıkarsam 15'ten fazla hükümet var. 1 yılda ne yapılabilir? Tebrikleri kabul eder sonra da vedalaşmaya başlar.

"SÜREKLİLİK LAZIM TÜRKİYE'YE"

"Özal dönemi 1980-1992 tek başına iktidar. Büyüme oranı yüzde 5.1, dünyada oran 2.9, neredeyse 2 katı büyümüş çünkü tek başına iktidar. 1992-2001 arası dünya ortalaması yüzde 3, bizim büyümemiz yüzde 2.2. Dünya ortalamasının da altına gitmişiz. 28 Şubat olmuş, koalisyonlar olmuş, 2001 krizi

gelmiş. Sonra AK Parti gelmiş, dünya ortalaması 2.9, AK Parti iktidarında büyüme 5.95 iki katını bulmuş. Parlamenter sistemde de var ama süreklilik lazım Türkiye'ye. 1 kazanacak, bir sonraki dönem kazandığını kaybedecek. Tekrar kazanacak, tekrar kaybedecek. Sonunda mehter gibi bile olmuyor. Orada iki ileri, bir geri elde bir kalıyor. Bunda bir ileri, iki geri."

"Eğer Türkiye 1992'den bu tarafa tek parti iktidarı ile yönetilseydi, Türkiye bugün 3 kat büyümeyecek 5 kat büyüyecekti. 220 milyar dolardan, 800 milyar dolara çıktık. Vatandaş seçerken hükümeti seçecek. Bu sistemde hükümeti seçmiyorsun. Başbakan'ın kim olacağını bilmiyorsun. Sadece milletvekili seçiyorsunuz, partilere oy veriyorsunuz. Sonra Ankara'da pazarlıklar başlıyor. Tek başına iktidar olabilecek oyu alamadıysa pazarlıklar başlıyor."

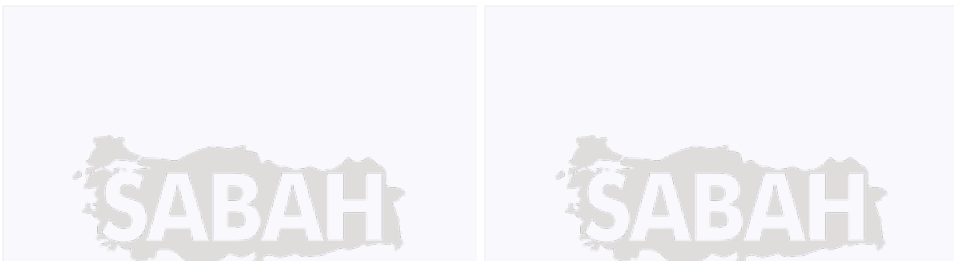
"BİZİMKİ DARBE SİSTEMİ"

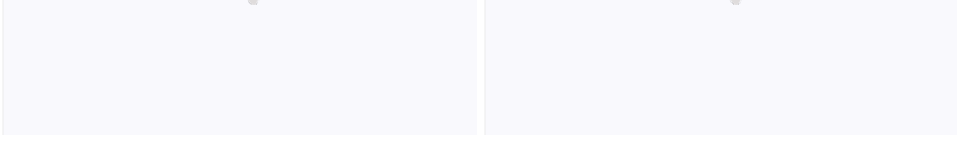
"En yakın 7 Haziran. 5 buçuk ay hükümet kurulamadı. Bizim sistemimiz, parlamenter sisteme de benzemiyor. Ne parlamenter sistem, ne başkanlık. Bizimki darbe sistemi. Darbeyi yapanlar, darbeden sonra anayasayı parlamenter sisteme göre yaptılar. Ama Cumhurbaşkanı'na, Başbakan'dan fazla yetki verdiler. Bir yerde millete sorumlu Başbakan var, bir yerde de Meclis'in seçtiği Cumhurbaşkanı var, Başbakan'dan fazla yetkisi var. Başbakan'ın sorumluluğu var, Cumhurbaşkanı'nın yok. Yetkiler fazla sorumluluk yok, yetkiler var sorumluluk da var. Bu sistemle nasıl yol alacağız? Birinden biri olsun diyoruz."

"SİSTEM FİİLEN DEĞİŞTİ"

"Tersine dönemeyiz çünkü 2007'de Cumhurbaşkanı'nı seçtirmede CHP. Yeni icat çıkardı 367 diye, biz o zaman referanduma gittik. Orada da halk dedi ki 'Cumhurbaşkanı'nı ben seçiyorum'. Halkın doğrudan seçtiği Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan. Dolayısıyla artık sistem fiilen değişti. Halkın seçtiği cumhurbaşkanı var. Bir de milletvekillerini de halk seçiyor, aradan çıkan Başbakan var. İki tane halkın seçtiği patron var. Nereye kadar gideceğiz? Bugün iyi gidiyor."

"80 MİLYON BİRİZ, BERABERİZ, KARDEŞİZ"

Vatandaşımızın vereceği oy o gün bitmiştir. O defter kapanmıştır. 80 milyon biriz, beraberiz, kardeşiz ancak bu şekilde yolumuza devam edersek alçak bölücü örgütlerle mücadele edebiliriz. Düşmanlarla ancak baş edebiliriz. Farklılıklarımız bizi ayrıştıran değil, zenginleştiren özelliklerimizdir."

"KUVVETLER AYRILIĞINI KESKİN ÇİZGİLERLE BELİRLİYORUZ"

"Vatandaş ilk kez iki kez seçme hakkına sahip oluyor. Halk iki tane yetki veriyor. Meclis'e diyor ki 'Sen yasama yapacaksın, kanun çıkaracaksın, seçtiğim cumhurbaşkanı'nı denetleyeceksin'. Meclis'e görevi tanımladı. Cumhurbaşkanı'na da 'Sen memleketi yöneteceksin. Ne söz verdin, şu reformları yapacaksın'. Yani yeni sistem görev alanlarını net olarak tanımlıyor. Kuvvetler ayrılığını keskin çizgilerle belirliyor. Mevcut sistemde o yok. Hükümet Meclis'ten çıkıyor, o hükümet Meclis'in tepesine çöküyor, istediğini yaptırıyor. Bir anlamda Meclis hükümetin emrinde. Meclis çoğunluğuna hakim olmadan hükümet kurulamıyor. Bunda öyle değil."

"EN KÖTÜ HALDE 5 SENE SONRA BİLETİNİ KESİYORSUNUZ"

"Cumhurbaşkanı seçime gitme kararı verdiği an ikisi de aynı anda yapılıyor. Kendisini seçime götürecek bir karara karşı Meclis ne yapacak? Anlaşacak, uzlaşacak. Bu sistem uzlaşmayı getiriyor. Aynı hakkı Meclis'e de veriyor. İsteddiği an bu kararı alır ama milletin seçmediği sembolik cumhurbaşkanı'ndan bahsediyoruz. Bu iyi adam cumhurbaşkanı yapalım. Temsil makamı, icra makamı değil. Bugünkü cumhurbaşkanı Meclis'te en fazla oy alacak partiden daha fazla oy almalı. Halkın yetkilendirdiği en güçlü irade Cumhurbaşkanlığı Hükümeti ve Meclis'tir. Olay çok basit. İki tane güç var. Birisi yasama, denetleme, diğeri yürütme. İki gücü de siz veriyorsunuz. Siz kendi yetki alanlarınızın dışına çıktığında en kötü halde 5 sene sonra biletini kesiyorsunuz. Ama o kadar bekleyecek miyiz? Beklemeyeceğiz. Bir kontrol mekanizması da yeni anayasa getiriyor. İkisine de seçime gitme yetkisi veriyor. Dengeleyici güç var. Biri gitti mi, diğeri de gidiyor. Diğeri gittiği zaman berikini de götürüyor."

SORU: Akla Amerika ve Başkan'ın yetkileri geliyor. Karar verme yetkisi ve kararname yetkileri nasıl sınırlandırılabilir? Bu süreç nasıl devam edecek? Hangi noktalarda karar verebilecek?

CEVAP: "Biz Amerika değil. Her ülkenin stili var. Biz devlet geleneğinden geliyoruz. Selçuklu, Osmanlı. Dünyada esaret altına girmeyen iki ülkeden biri Türkiye. Bizim tarihimiz binlerce yıl geriye gidiyor. ABD'yi kopyalamak zorunda değiliz. Ben sizin dediğınızı anladım. Başkan'a çok mu yetki veriliyor? Önüne kimse geçemeyecek, astığı astık, kestiği kestik. Böyle bir şey yok. Okumuyorlar, millete de anlatmıyorlar. Cumhurbaşkanı'nın görevi ülkeyi yönetmek. Meclis'in görevi yasa çıkarmak. Yasayı gençlerin bir ihtiyacı var diye çıkartacak mesela. Bu yasayı Meclis'in çıkartma yetkisi var. Cumhurbaşkanı'nın bununla ilgili yetkisi yok. Kanun yapma yetkisi Meclis'in, o kanuna göre işleri yerine getirmesi Cumhurbaşkanı'nın. Cumhurbaşkanı bu işlerini kararname ile yapacak. Tıpkı şimdiki sistemde olduğu gibi. Başbakan var, Bakanlar Kurulu ve Bakanlar Kurulu kararı var. Yönetmelik var, tüzük, Başbakanlık Genelgesi var. Bunların Meclis'le işi yok. Türkiye'nin bir bölgesinde salgın hastalık var, karar alacaksın müdahale edeceksin. Anayasada kanunla yapılması öngörülen konular asla Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin yetkilerine dahil değildir."

"KANUNLA BELİRLENMİŞ KONULARDA KARARNAME GEÇERSİZDİR"

"Bir konuda kanun çıkmışsa, aynı konuda cumhurbaşkanı kararname çıkarmışsa geçerli olan kanunun üstünlüğü var, kararname geçersizdir. Buna rağmen cumhurbaşkanı inat etti, kararnameyi uyguladı, kanunu gözardı etti. O zaman yargıya gidecek. Anayasa Mahkemesi'ne gidiyor, doğrusu neyse onu söylüyor. Hukuki denetim var. Kanunlar kararnamelerden daha üstün, aykırılıkta kanunlar geçerli, hiçbir şekilde temel hak ve hürriyetlerle ilgili siyasi haklarla ilgili cumhurbaşkanı kararname çıkaramaz. OHAL'de çıkarıyor ama hemen Meclis'e gönderecek."

"BERABER ÇALIŞACAĞI EKİBİNİ TAYİN EDER"

"Cumhurbaşkanı Bakanları tayin eder. Şu kadar Bakanlık kurdum, adları da bunlar, şunları atadım. Cumhurbaşkanı yardımcısını atar, Büyükelçileri atar, üst düzey devlet yöneticilerini atar, Müsteşar var, Genel Müdür var, Valileri atar, Kaymakamları atar. Yaptığı budur. Beraber çalışacağı ekibini tayin eder. Bunu yapmasın mı cumhurbaşkanı? Diyelim ki bir önceki dönemden 35 tane bakanlık var, indirir 20'ye. Adlarını değiştirir. Toplumun ihtiyacına göre görevini vatandaşa hizmetini daha iyi

yapabilmesi için lazım gelen işleri yapar. Bir kararname ile anayasayı rafa kaldırır diyorlar. İzan ölçü yok bunlarda. Yeni sistemde seçilecek cumhurbaşkanı Türkiye'nin her tarafından oy almalı. Güneydoğu'dan oy alayım, sahillerden oy alayım iktidar olayım yok. Türkiye'nin 7 bölgesinden, 80 milyonun temsil edildiği her yerden oy alması lazım. Yüzde 50+1 lazım. Bu Türkiye'yi kucaklayan bir iktidar demektir."

SORU: AK Parti hükümetleri döneminde bürokraside vesayet aşıldı ama yargıda sürüyor. Bu otokontrol mekanizması dediğimiz yargının önündeki vesayetle ilgili bir değişiklik var mı?

CEVAP: "Anayasanın 9. maddesinde değişiklik yapıyoruz. Türk yargısı bağımsız ve tarafsız diyoruz. Tek başına yetmez. Bunu sağlamak için iki tane mekanizma var. Birisi Anayasa Mahkemesi'nin teşkili, diğeri de HSK'nın teşkili. Buralarda belirli bir gruba, yapıya sahip olan üyelerin yığılmaması lazım. Şu anda yaşadıklarımızın sebebi bu. Bir zaman sol görüşlüler hakimdi, orada yargıyla yürütme çatışma halindeydi. Daha sonra FETÖ'cüler etkin hale geldi. Orada yürütmeye yargı çatıştı. İlkinde cumhurbaşkanı seçemedik. Çünkü yargıda sol görüş hakimdi. Kanunları ihlal ettiler. Cumhurbaşkanı'nı seçtirmediler. Daha sonra 17-25 Aralık'ı yaşadık. FETÖ'nün yargı darbesi girişimidir."

"BİR KISMINI CUMHURBAŞKANI, DİĞER KISMINI TBMM SEÇİYOR"

"Yaptığımız şu; Anayasa Mahkemesi ve HSK'ya burada düzenleme yapıyoruz. Normal şartlarda HSYK dediğimiz kurul 22 üyeden 13'e indirdik. 13 üyenin 4'ünü mevcut yapıda da cumhurbaşkanı seçiyor, yeni değişiklikte de aynı. Adalet Bakanı, Müsteşar doğal üye, yedi kişiyi Yargıtay kendi arasında, Danıştay, Adalet Akademisi, İdari Yargı, Adli Yargı seçiyor ve hakimler kendi aralarında seçim yapıyor. Orada bir grup hakim olduğunda o grubun adamları seçiliyor yargıda kutuplaşma oluyor. Bunu kaldırdık. Buradaki bütün 7 üyeyi TBMM seçecek. TBMM'nin de seçmesi için en fazla oy alan değil, 5'te 3 çoğunlukla seçilmesi lazım. Sağlanamazsa kurayla seçiliyor. Millet'in yetki verdiği cumhurbaşkanı, diğer kısmını Meclis seçiyor. FETÖ tipi ya da paralel yapılanmanın önüne geçiliyor"

SORU: Cumhurbaşkanı herkesi kucaklayabilecek mi?

CEVAP: "Cumhurbaşkanı yüzde 52 oy aldı seçildi, geriye yüzde 48 kaldı ama herkesin cumhurbaşkanı. Ben AK Parti'nin Genel Başkanı ve Başbakan'ım. Beni desteklemeyenlerin Başbakanı değilim diyebilir miyim? Cumhurbaşkanı da öyle. Seçilinceye kadar partilisin, seçilince rozet çıkar, hizmet başlar. Tersini yaparsan bir daha seçilme şansın olmaz. Yetmez, cezai sorumluluğu var, süreç başlar cezalandırılırsın. Hukuk devletinde her şeyin tedbiri var. Yeter ki hukuk devleti kurallarından

sapmayalım"

SORU: Milletvekili seçilme yaşının 18'e indirilmesi bayanların işine yarayacak. Erkeklerin askerlik gibi bir süreci var. Gençlerin siyasetin içinde olması siyasetin yönünü nasıl değiştirecek? Biz gençlerden beklentiniz neler?

CEVAP: "Gençler siyasete enerji kazandırır, durağanlığı ortadan kaldırır. Bizde tecrübe, sizde enerji var. Tecrübeyle enerji bir araya gelecek ve ülke kazanacak. Mevcut sistemde çok istesenez de 25 yaşını dolduruncaya kadar beklemek zorundasınız. Ama en azından önünüzdeki engel kalktı. Yarışa başlayabilirsiniz. Seçimle gelinen her göreve talip olabilirsiniz. Sadece milletvekilliği zannediyorlar. 18 yaşında seçimle gelinen her yere aday olabilirsiniz. Onun için sizin yarış için önünüzdeki engeli kaldırıyoruz. Sonrası sizin kabiliyetiniz. Kimse durduk yere haydi gel milletvekili ol demez"

"VATANDAŞIN PATRON OLDUĞU YERDE TEK ADAM OLMAZ"

SORU: Cumhurbaşkanı aynı zamanda parti genel başkanı olacağı için Meclis üzerinde baskısı olabilir mi? İsteddiği yasağı gönderir Meclis'e, hem yürütme hem yasama elinde olur bu da tek adamlığa yol açılır. Gerçekten böyle bir şeyle karşılaşabilir miyiz?

CEVAP: "Şu anda AK Parti tek başına iktidar. O dediğiniz olacaksa bu sistemde olur. Çünkü millet Başbakan'a ayrı yetki vermiyor. Meclis'e oy veriyor. Meclis'ten Başbakan çıkıyor. Dolayısıyla iktidar partisinin zaten elinde Meclis. İktidar partisinin dediği her şey olur. Onun dışında hiçbir şey olmaz. Biz bu sistemi değiştiriyoruz. Meclis'in gücü artsın, denetleme, yasama yeri olsun. Yürütmeye de ayrı yetki verilsin. Güçler ayrılığı kesinlikle ayrılıyor. Cumhurbaşkanı yasa ihtiyacı varsa, yasa ihtiyacını bile kendisi istemeyecek. Milletvekilleri yasa teklifi verirse yapacak. Vatandaşın patron olduğu yerde tek adam olmaz. 5 yıllığına sizi seçiyor vatandaş, 5 yıl sonra iyi yaptıysanız bir daha seçiyor, 10 sene. Devamı yok. Tek adamlıkta 10 sene mi olur? Kılıçdaroğlu tek adam asıl. 7 senedir kaybediyor devam ediyor. Hiç değişmiyor. Şimdiki sistemde cumhurbaşkanı'nın dünya kadar yetkisi var, cezai sorumluluğu yok. İstedikini yapsa sadece vatan ihanetten sorgulanabiliyor. Öyle de bir suç yok zaten soyut bir şey. Biz bunu değiştiriyoruz. Cumhurbaşkanı hem yetkili, hem de sorumlu. Yetki kullanıp sorumsuz olmak çok tatlı bir iştir. Çok insan ister."

